

Adviescollege —
toetsing regeldruk

Aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselveiligheid en Natuur
Mevrouw F.M. Wiersma
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/MB/Is/ATR3481/2024-U090

Uw referentie

Datum

15 augustus 2024

Onderwerp

Regeling Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting

Geachte mevrouw Wiersma,

Op 2 juli 2024 is de *Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof van XX, nr. WJZ/ 26374198, tot vaststelling van een regeling voor de verstrekking van subsidie voor het verplaatsen van veehouderijen met piekbelasting op natuurgebieden* (Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting) voor advies toegezonden. De adviestermijn van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) is ambtelijk afgestemd en verloopt op 16 augustus 2024.

De Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting bestaat uit twee subsidie-modules, bedoeld om veehouderijen die piekbelasters zijn en in de buurt van een Natura 2000-gebieden zijn gevestigd te overtuigen om te verplaatsen naar een locatie op grotere afstand van Natura 2000-gebieden. De modules staan los van elkaar en bestaan uit een module voor een haalbaarheidsonderzoek en een voor de bedrijfsverplaatsing. Met de eerste module wordt de benodigde expertise ingehuurd en onderzocht of de bedrijfsverplaatsing wenselijk, verantwoord en haalbaar is. Als dat zo is kan de bedrijfsverplaatsing uitgevoerd worden. Deze regeling komt bovenop andere regelingen die zijn gericht op beëindiging van de activiteiten, zoals de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv en Lbv-plus).

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact:

Postbus 16228
Te2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

1. Nut en noodzaak

De inleiding van de toelichting onderbouwt de noodzaak van stikstofaangepak voldoende, onder verwijzing naar relevante beleidsstukken en onderzoeken. Dat de stikstofbelasting van Natura 2000-gebieden moet worden aangepakt, is duidelijk. Een aandachtspunt bij het nut van de subsidieregeling is of onderzocht is waarom er nu onvoldoende animo is om te verplaatsen. Verder is de vraag of er voldoende geschikte locaties te vinden zijn op voldoende afstand van Natura 2000-gebieden. Kunnen de veehouderijen ergens anders heen? Dit wordt nog niet expliciet uitgewerkt. Een dergelijke analyse kan bijdragen aan de beoordeling of de subsidie voor haalbaarheidsonderzoek en / of bedrijfsverplaatsing het instrument is om veehouders, die nu niet bereid om te verhuizen, te overtuigen om dit wel te gaan doen. Daarbij is de belangrijke vraag wat de doelstelling van de subsidieregeling is. De toelichting maakt niet duidelijk hoeveel haalbaarheidsonderzoeken en bedrijfsverplaatsingen de subsidieregeling beoogt te realiseren en welke reductie van de stikstofuitstoot wordt beoogd. Het bevat slechts een inschatting van het aantal haalbaarheidsonderzoeken en bedrijfsverplaatsingen bij de berekening van de regeldruk-effecten. Daarmee blijft onduidelijk wanneer de regeling een succes wordt geacht.

1.1 Het college adviseert te concretiseren hoeveel haalbaarheidsonderzoeken en bedrijfsverplaatsingen met de subsidiemodules worden beoogd en met hoeveel dit de uitstoot van stikstof moet verminderen.

2. Minder belastende alternatieven

Het voorstel is een vrijwillige regeling in aanvulling op andere beleidsmaatregelen rondom stikstofaangepak en piekbelasters, waarbij deze regeling tot doel heeft om een piekbelaster te laten verplaatsen. De toelichting kan nog meer expliciet aandacht besteden aan de relatie tussen de bestaande regelingen en de voorgestelde regeling.

In termen van de proportionaliteit van de regeldrukkosten is van belang of de regeling ook op de minst belastende manier is vormgegeven. Daarbij is positief dat de regeldrukkosten in de toelichting specifiek worden afgewogen tegen het nut van de opgevraagde informatie. Zo is in beide modules conform het Uniform Subsidiekader gekozen voor toenemende verantwoordingslasten bij toenemende subsidiebedragen. Tevens wordt onderscheid gemaakt tussen beide modules, waarbij de tweede module voor bedrijfsverplaatsing gepaard gaat met uitgebreidere verantwoordingslasten. Wat opvalt is dat een van de voorwaarden voor een bedrijfsverplaatsing is dat de ondernemer een aanvraag indient voor een wijziging van het omgevingsplan. Op die manier moet worden voorkomen dat later een andere onderneming een vergelijkbare stikstoflast creëert op dezelfde locatie en zo alsnog bijdraagt aan overbelasting van het Natura 2000-gebied. Uit paragraaf 5.4.4 van de toelichting blijkt dat rekening is gehouden met de onzekerheid en doorlooptijd van een dergelijke aanvraag, doordat slechts de aanvraag voldoende is voor de subsidieverlening. De vraag is waarom deze verplichting bij de subsidieaanvrager is neergelegd. In plaats daarvan zou de vraag om het omgevingsplan te wijzigen ook door de subsidieverstrekker doorgegeven kunnen worden, bijvoorbeeld na het toewijzen van de subsidie. De noodzaak van het aanpassen van het omgevingsplan is daarmee feitelijk al bij de overheid bekend. In het verlengde hiervan valt op dat de aanvrager in beide modules veel gegevens moet aanleveren, die naar verwachting deels al bekend zijn bij de overheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om de gegevens over de aanvrager (artikel 1.6, tweede lid) en de bijlagen bij de aanvraag (artikel 1.6, derde lid), zoals de vergunning. In dat geval ligt voor de hand dat deze informatie niet opnieuw moet worden aangeleverd.

2.1 Het college adviseert te overwegen om informatie- en rapportageverplichtingen te schrappen, voor zover de opgevraagde informatie al bij de overheid bekend is.

3. Werkbaarheid

Wat betreft de werkbaarheid van het voorstel is positief dat is gekozen voor een modulaire aanpak. Dat betekent dat als een (deel van) het haalbaarheidsonderzoek al elders is gesubsidieerd, alsnog subsidie voor bedrijfsverplaatsing aangevraagd kan worden. Ook is het mogelijk om alleen het haalbaarheidsonderzoek (module 1) uit te voeren. Verder voorziet het voorstel in een bevoorschottingsregime, waardoor ondernemers minder kosten moeten voorschieten. Ook is positief dat de verantwoordingslasten toenemen met het toenemen van het subsidiebedrag. Een beperkte subsidie levert ook beperkte verantwoordingslasten op.

Een aandachtspunt is dat er geen internetconsultatie is gehouden. In het kader van consultatie zijn er wel gesprekken geweest met belanghebbenden, zijn provincies en gemeenten betrokken en is er een draagvlakonderzoek geweest. De input daarvan is meegenomen in de regeling. Met betrekking tot de werkbaarheid is de vraag of aan de randvoorwaarden is voldaan:

- **Voldoende (geschikte) hervestigingslocaties**

Bedrijfsverplaatsing wordt alleen gesubsidieerd als de hervestigingslocatie zich op voldoende afstand van een Natura 2000-gebied bevindt. Bedrijven die voldoen aan de definitie van een piekbelaster kunnen de subsidieregeling gebruiken. Dat betekent onder meer dat het bedrijf gevestigd is op minder dan 25 kilometer van een Natura 2000-gebied en een stikstofuitstoot heeft van ten minste 2.500 mol stikstof per jaar. Bedrijven kunnen alleen verplaatsen naar locaties waar zij geen piekbelasting opleveren. De vraag is dan of er voor de veehouderijen in Nederland wel voldoende geschikte hervestigingslocaties zijn? Alleen onder de voorwaarde dat voldoende geschikte locaties beschikbaar zijn, zullen bedrijven willen investeren in bedrijfsverplaatsing.

- **Toereikend budget**

Een tweede belangrijke randvoorwaarde voor de verplaatsing is dat het beschikbare budget van de subsidieregeling voldoende moet zijn. Anders zal het voor de betreffende ondernemers niet werkbaar zijn om hun bedrijf te verplaatsen. Het college wijst erop dat in de regeldrukparagraaf wordt uitgegaan van 300 haalbaarheidsonderzoeken en 60 bedrijfsverplaatsingen. Als van die aantallen wordt uitgegaan betekent dat (15 miljoen euro: 300 onderzoeken) dat er gemiddeld 50.000 euro per haalbaarheidsonderzoek en (90 miljoen euro: 60) gemiddeld 1,5 miljoen euro per bedrijfsverplaatsing beschikbaar is. Dit bedrag lijkt niet toereikend om een bedrijf te verplaatsen.

- **Haalbaarheid eigen investering en financierbaarheid daarvan**

Van veehouders wordt een eigen investering gevraagd in zowel het haalbaarheidsonderzoek als de bedrijfsverplaatsing. Een deel van de kosten voor inhuur deskundigen, investering in modernisering, sloopkosten en niet subsidiabele kosten (waaronder sanering en overnemen bedrijfswoning) blijven voor eigen rekening. De toelichting beschrijft niet in hoeverre op de bestaande bedrijfswoning, stallen en bedrijfsgebouwen nog hypotheekschulden staan. Dergelijke schulden en de beperkingen voor toekomstig gebruik kunnen de opbrengst van de oude bedrijfspanden sterk verminderen. Bij het uitsluiten van de aankoop van de bedrijfswoning is het uitgangspunt dat de oude bedrijfswoning verkocht kan worden en dat met de opbrengst een nieuwe bedrijfswoning aangekocht kan worden. De toelichting maakt onvoldoende duidelijk in hoeverre de opbrengst toereikend zal kunnen zijn om het kopen van een nieuwe bedrijfswoning aantrekkelijk genoeg te maken.

3.1 Het college adviseert in de toelichting de werkbaarheid van de regeling nader te onderbouwen en daarbij onder andere aandacht te besteden aan de randvoorwaarden (voldoende geschikte hervestigingslocaties, voldoende budget, eigen investering haalbaar)

4. *Gevolgen regeldruk*

De regeldrukeffecten zijn conform de Rijksbrede methodiek uitgewerkt. Daarom geeft de toelichting geen aanleiding tot opmerkingen over de regeldrukparagraaf.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet indienen tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

Het college verzoekt u om in het definitieve voorstel toe te lichten op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden. Verder verzoekt het u om een eventuele wijziging van het voorstel voor te leggen aan het college, zodat wij kunnen beoordelen of een aanvullende zienswijze noodzakelijk is.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris